

Ondry sy Osy

1-FAMARITANA

- Ny fiompiana biby fiompy mahomby dia loharanon'ny fampandrosoana

1.1- Karazana

1.1.1- *ondry gasy*

- madinidini-batana
- manana hofany matavy
- milanja tokony ho 40kilao ny lahy ary 30kilao ny vavy
- lokony : mena sada, mena mainty, sada mainty
- mazàna miteraka kambana

1.1.2- *osy gasy*

- kelikely vatana
- milanja tokony ho 40kilao ny lahy ary 30kilao ny vavy
- lokony : mena, mainty, sada, fotsy
- mazàna miteraka kambana koa

1.1.3- *osy angora (tsy misy eto Mahajanga)*

- osy nafarana avy any Afrika atsimo sy USA hanatsarana ny taranaky ny osy gasy
- kely vatana
- manana sofina lava mikopaka
- rakotra volo fotsy botsiaka mangirana somary miolakolaka
- noho ny tsy fisiany dia tokony hanafatra
-

1.1.4- *vokatra azo avy aminy*

- volo (angora)
- hena (60kg ny lahy)
- hoditra malefaka (daim)
- ronono

2-Faritra fiompiana

- Ny faritra maina sy mafana no tena mahomby

3-Fitondrana ny fiompiana

- Misy karazany roa ny fiompiana

3.1- **Fiompiana nentim-paharazana**

- avela hikarenjy ny biby mitady ny sakafony (bozaka, poti-kanina)
- hapetraka anaty vala amin'ny alina
- tsy dia misy fanaraha-maso ara-pahasalamana
- andrasana miaraka amin'ny omby indraindray

3.2- **Fiompiana nohatsaraina na fiompiana fehezina**

- ny fiompiana fehezina (élevage intensif) no tena ahazoana vokatra tsara sy mahafapo.
- Mbola tsy misy izy io fa tokony hatao

3.3- **Toeram-piompiana**

- Toerana asiana ny tranom-biby : toerana azon'ny masoandro tsara
- Maina , talaky rivotra

3.3.1- **Tranony**

- Tsotra ary azo amboarina amin'ny akora misy eo an-toerana
badrabadra
trano heva “hangar”
tafo bozaka na taila na satrana
- fanambaniny : vita simenitra na tany nodamaina
- refy : $3m^2$ ho an'ny biby lehibe iray reniny na zanany
- $2m^2$ / biby ho an'ny biby lehibe iray reniny na zanany

3.3.2- **Fitaovam-piompiana**

- ilaina amin'ny fiompiana
- fitaovana ilaina amin'ny fanadiovana (kifafa, siny, na “seau”, zinga, borosy, borety)
- fitaovana ilaina amin'ny fikarakarana ny sakafo-biby : antsim-bilona, sobika, gony, mizana, kapoaka, boriziny, pelle, fourche, kalaza, coupe-coupe, sns ...
-
- ilaina amin'ny fanomezana sakafo
- fihinanam-bilona mifanatrika vita amin'ny hazo apetraka eo afovoan-trano manaraka ny lavany
- fihinanan-tsakafo : 2m ho an'ny biby 10 ka hatramin'ny 12
- fisotroan-drano

4-Ny sakafo

4.1- **Sokajiny**

- sakafo mitondra hery : katsaka, apombo malemy, voatavo, mahogo, batata
- sakafo mitondra protéine : faikam-boanjo, apombo malemy, faikam-boanio, voan'hasy, faikan-trondro, lohan'akamba
- sakafo mitondra mineraly : vovo-taolana, fôsifôro, masaja
- foto-tsakafo : vilona (vilona maitso, raketa, ortribilona) satria biby mandinika (ruminant) ny osy sy ny ondry, boanara, mokonazy, madiro, voandelaka
- karazana provandy iray dia azo omena ny reniny mampinono ny zanany ary ny lahiny
- noho ny tsy fahampian'ny ahitra sy ny ravi-kazo amin'ny main-tany dia ilaina ny mamboly ahitra indrindra mba ahafahana manatsara taranaka
- graminées : bracharia brizantha ny Acensis,
- légumineuses : stylosanthes, albizzia lebeck, leuceana leucocephana, tephrosia
- tsaratsara ny manao ahitra maina noho ny ensilage na otri-bilona (tsy misy manao fa tokony hatao)
- azo atao sakafo ny raketa raha misy ilay karazany tsy misy tsilo

4.2- Filana ara-tsakafo

Akora	Fatra
Katsaka	50
Apombo malemy	25
Faikam-boanjo	21
Mélange mineral	04

4.3- Fatra-tsakafo

Sokajiny	Fatran-tsakafo lany (kg)	
Reniny mampinono zanaka iray	3 -5	1 -1,5
Vavy bevohoka	3 -5	0,5
Lahy	3 -5	0,5
Lehibe hatavezina	3 -5	0,5 - 1
Vantony andalam-pitomboana	3 -4	0,25 – 0,30

Zanany : nonon-dreny miampy ahitra malemy tsikelikely

4.4- Fomba fanaovana ny “mélange mineral”

- Vovon-taolana : 40kg
- Sira : 30kg
- Sokay : 20kg
- Sulfate de magnesium : 10kg
- Kalsioma : 220g / kg
- Fôsifôro : 65g / kg

5-Fomba fitaizana

Taona	Fomba fitaizana
0 – 3 volana	Minono Alefa miandalana ny fisaraha-nono
4 volana – 1taona	Sarahana toerana ny lahy sy ny vavy
Mihoatra ny 1 taona	Lanjan'ny biby 1 taona : lahy 40kg, vavy 15kg Faharetan'ny vohoka : 5 volana eo ho eo Taona hitsaharan'ny fampanarahana lahy : 4 – 5taona vavy : 7 taona

- FANAMARIHANA
- Mba hialana amin'ny fifangaroan-drà izay mandoza dia tokony hanafatra lahy any amin'ny toeran-kafa.
- Vosirina avy hatrany ny lahy tsy ilaina eo amin'ny faha 6 volana

6-Fikajiana ny fahasalaman'ny biby**6.1- Fitandremam-pahasalamana**

- Fanajana ny fahadiovana, trano itoeran'ny biby, fitaovana, fanomezan-tsakafo, rano fisotro

6.2- fiarovana

- fanalana kankana : isan-3 volana
- katsetsitra ivelany : fampandroana isaky ny 1 volana
- vakisiny miaro amin'ny “charbon” isaky ny 6 volana
- (averina isan-taona)

6.3- fitsaboana

- Manatona ny tompon'andraikitra ny fiompiana akaiky anao indrindra

7-Fitantanana

- Tokony raisina an-tsoratra avokoa ny zava-mitranga rehetra mandritry ny fiompiana

7.1- ara-teknika

Ho an'ny biby rehetra :

- volana sy taona nahaterahana
- ray sy reny
- fotoana nanaovana vaksiny (karazam-bakisiny)
- fotoana nampandroana azy
- fotoana sy karazam-pitsaboana natao taminy
- ho an'ny vavy manokana
- volana sy taonan'ny fampanarahana voalohany
- volana sy taona niterahana voalohany
- isan'ny zanany (lahy, vavy)
- volana sy taonan'ny fampanarahana faharoa, dia toy izany hatrany

7.2- Ara-bola

- tokony hahafehy ny masonkarena ny mpiompy. Noho izany, raisina an-tsoratra avokoa ny vola mivoaka sy ny vola miditra, izany dia ahafahanao manao kajy tsotsotra amin'ny vokatra izay noraisinao tamin'ny fiompiana.

8-Vokatra

8.1- Hena

- Ondry : Fotsy (agneau blanc) → Ondry 3 volana vao nisara-nono
- Volombatolalaka (agneau gris) → Ondry 5 – 6 volana (20 -25kg)
- Ondry sy Osy : Mena → Lahy novosirina ary natavezina na vavy tsy miteraka intsony (30 – 50kg)

8.2- Volo

- volo azo avy amin'ny osy Angora sy ny osy safiotra azo tao aorian'ny fanatsarana fahatelo (7/8 de sang) : ampiasaina anaovana “tapis mohair”

8.3- Tombam-bokatra

- Mitombo avo roa heny, isaky ny 9 volana ny isan'ny biby ompiana satria ireo osy sy ondry vavy dia afaka manome zanany 2 daholo, matetika na 3 aza.